Κώστας Χ. Πασχάλης
Ολιγοήμερη απόδραση στη Θάσο

«Ζήσε το μύθο σου»

Συνηθίζω εδώ και πολλά χρόνια, να επιχειρώ στα τέλη του Αυγούστου ολιγοήμερες αποδράσεις με το σκεπτικό πως στο «κλείσιμο» της καλοκαιρινής σεζόν οι διακοπές αποκτούν έναν πολύ πιο ανθρώπινο χαρακτήρα.

Η πραγματικότητα, όμως, αποδεικνύεται πολύ διαφορετική, αφού την ίδια σκέψη με μένα κάνουν και χιλιάδες άλλοι συμπολίτες μου, με αποτέλεσμα η εικόνα που προσλαμβάνω να μη διαφέρει και πολύ από αυτή που συναντά κανείς στην καρδιά του καλοκαιριού. Αυτήν, λοιπόν, την εικόνα αντίκρισα την περασμένη εβδομάδα, επισκεπτόμενος το νησί της Θάσου.

Στα «καραβάνια» των Ευρωπαίων που κατέπλεαν στο νησί, κυρίαρχη θέση κατείχαν πολίτες προερχόμενοι από τις πρώην «ανατολικές» χώρες. Βούλγαροι, Ρουμάνοι και Τσέχοι (με βάση τα στοιχεία των πινακίδων των πολυτελών – στην πλειονότητά τους – αυτοκινήτων) βρίσκονταν στην πρώτη γραμμή αυτής της «επέλασης». Το περίεργο είναι πως ενώ θα περίμενε κανείς να ακούει κανείς τα «σκληρά» χαρακτηριστικά των σλαβικών διαλέκτων, εντέλει την παράσταση έκλεβαν ως συνήθως οι Έλληνες (πολλοί για την εποχή αυτή). Το κακό ξεκινούσε στο κατάστρωμα, όπου συζητούσαν μεταξύ τους με τρόπο που αναρωτιόσουν αν ήταν κουφοί και φυσικά στις παραλίες όπου ξεδίπλωναν όλες εκείνες τις «αρετές» που τους κάνουν (μας κάνουν) μοναδικούς.

Οδηγώντας από τον Λιμένα στην Παναγιά και από εκεί στο Χρυσή αμμουδιά (golden beach στα «ελληνικά») ένοιωσα πως οδηγώ στο κέντρο της πόλης των Σερρών σε ώρα αιχμής. Σκέφτηκα να γυρίσω πίσω και να ξαναμπώ στο πλοίο, αλλά υποσχόμενος στα παιδιά και τη σύζυγο πως δεν θα γκρινιάξω, κατάπια τον πόνο μου και συνέχισα.

Κατεβαίνοντας στην ακτή με τη ζέστη να έχει χτυπήσει κόκκινο, έπαθα «συσκότιση». Αυτό που έβλεπα μπροστά μου ελάχιστη σχέση είχε μ' αυτό που άφησα πίσω μου, καμιά δεκαριά χρόνια πριν. Είχε κτιστεί σχεδόν (υπάρχουν ακόμη διαθέσιμα οικόπεδα άμμου) και το τελευταίο κομμάτι γης. Για να προσανατολιστείς εκεί έπρεπε να προσλάβεις ντόπιο οδηγό, όπως έκαναν οι περιηγητές στις υπό εξερεύνηση χώρες. Διώροφα, μεζονέτες, πανσιόν, studios, appartements, ξενοδοχεία, φαγάδικα, παντοπωλεία, καφετέριες, πιτσαρίες… το ένα πάνω στο άλλο. Ένα ξενοδοχείο που έψαχνα ήταν σκαρφαλωμένο πάνω στην πλαγιά του βουνού. Για να φθάσω, μέσα από κάτι περίεργους χωματόδρομους, είδα κι' έπαθα (και φυσικά δεν έμεινα). Εντύπωση κωμικοτραγική σ' αυτή την περιήγηση μού έκαναν και κάποια ξενοδοχεία «επαύλεις» χτισμένα μέσα σε χωμάτινα σοκάκια, που παρέπεμπαν με την αρχιτεκτονική τους στο Beverley Hill. Να μη μιλήσω δε για την παρακείμενη Σκάλα Ποταμιάς που παρέπεμπε ευθέως σε εικόνα φρενοκομείου.

Όσο για τις ακτές; Αυτές δεν υπάρχουν. Έχουν στο σύνολό τους καταληφθεί από μόνιμα στημένες ομπρέλες και ξαπλώστρες, οι οποίες, κυριολεκτικά, είναι αμέτρητες.

Σ' ότι αφορά, τώρα, στο υπόλοιπο κομμάτι της Θάσου, το οποίο και περιδιαβήκαμε την επομένη της άφιξής μας, η κατάσταση δεν διαφέρει στο παραμικρό από αυτή που μόλις περιέγραψα.

Ένα νησί προικισμένο με τρόπο μοναδικό από τη φύση, με δαντελωτές ακτές, με τα δέντρα να φθάνουν μέχρι τη θάλασσα, με τις πλαγιές των βουνών καταπράσινες, με χωριά «φυτεμένα» μέσα σε πανέμορφα δάση…, έχει παραδοθεί στο έλεος της οικοδόμησης και της άνευ όρων και ορίων «ανάπτυξης. Από παντού φυτρώνουν σπίτια, ξενοδοχεία και studios. Αφού κάποιες στιγμές αναρωτιέσαι για το πώς τα οικοδομικά υλικά έχουν φθάσει εκεί ή αντίστοιχα για τα τεράστια οικονομικά ποσά που πέφτουν εν είδη ρουλέτας σ' αυτό το νησί.

Ρωτώντας κάποιον καθ' όλα συμπαθή ταβερνιάρη σε οικισμό της Θάσου (οικισμός που διατηρούσε σε γενικές

γραμμές ένα πολύ πιο ανθρώπινο πρόσωπο) γιατί ανέχονται αυτή την κατάσταση, μου απάντησε λέγοντας πως είναι ζήτημα προσφοράς και ζήτησης. Όσο υπάρχει ζήτηση (και υπάρχει πολλή τα τελευταία χρόνια και ιδίως από τους νεόπλουτους Βούλγαρους) δεν υπάρχει περίπτωση να σταματήσει η οικοδόμηση. Πρόκειται, ακριβώς, για την αιτία που έχει καταστρέψει το μεγαλύτερο μέρος της χώρας.

Η κίνηση με το αυτοκίνητο είναι πραγματική Οδύσσεια. Πάνω στους στενούς δρόμους και μέσα στους οικισμούς, κινούνται χιλιάδες αυτοκίνητα προς όλες τις πιθανές κατευθύνσεις. Ανεβαίνουν, κατεβαίνουν, στρίβουν, σταθμεύουν, κορνάρουν, πατινάρουν…λες και οι οδηγοί τους οδηγούν υπό την επήρεια της μέθης. Κατά μήκος και κατά πλάτος δε των περιοχών που φιλοξενούν τις καλύτερες ακτές για τους λουόμενους τα παρκαρισμένα αυτοκίνητα θυμίζουν λαϊκό πανηγύρι.

Εύλογα λοιπόν μπαίνει το καίριο ερώτημα: γιατί παρ' όλα αυτά τόσοι πολλοί άνθρωποι επισκέπτονται μετά μανίας αυτά τα μέρη.

Δεν ξέρω πόσο εύκολη είναι η απάντηση, αλλά πιθανολογώ πως είναι η εξής:

Τόσο για τους «δυτικούς» όσο και τους «ανατολικούς» Ευρωπαίους, πρωτεύουσα σημασία έχει η θάλασσα. Τη θάλασσα και τον ήλιο φαντασιώνονται όλο τον χειμώνα, σ'αυτήν καταφεύγουν το καλοκαίρι. Βουτούν το πρωί και βγαίνουν το απόγευμα με το χρώμα της ξεροψημένης φρατζόλας. Όσο για την γενικότερη αναρχία, φαντάζομαι πως την απολαμβάνουν ως ένα ιδιαίτερο αξιοθέατο. Είναι χαρακτηριστικό πως ένας ξένος τουρίστας, πάνω στο «Φέρρυ», είχε ζουμάρει την κάμερά του πάνω στα παιδιά που ρυθμίζανε τη στάθμευση των αυτοκινήτων. Φαίνεται πως του έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση οι «αλαλαγμοί» τους καθώς απαιτούσαν από τους οδηγούς των αυτοκινήτων να κάνουν «μανούβρες τσίρκου» για να κολλήσουν σε απόσταση μερικών μόλις εκατοστών από τα γύρω αυτοκίνητα.

Το ερώτημα όμως που με απασχολεί είναι πως τα καταφέρνουν και προσανατολίζονται τη στιγμή που τουλάχιστον εγώ ποτέ δεν έχω καταφέρει να φθάσω σ' έναν προορισμό σ' αυτή τη χώρα χωρίς να χαθώ σε κάποιον παράδρομο.

Όσο για τους Έλληνες, αυτοί μάλλον έχουν εθιστεί προ πολλού στην εικόνα του «τέρατος». «Το τέρας» άφησαν πίσω τους, «το τέρας» θα βρούνε μπροστά τους. Μόνο που παρουσιάζεται μπροστά τους λιγότερο απειλητικό. Μπόλικο φαγητό και ποτό, βόλτες, παιχνίδι με τα παιδιά στη θάλασσα, ψάρεμα, «μάτι» και γενικώς «αφασία» και όλα κυλούν ομαλά.

Όπως ομαλά εξελίχθηκε, εντέλει και η δική μας ολιγοήμερη απόδραση. Και ξενοδοχείο βρήκαμε και αξιοπρεπώς φάγαμε (σε τιμές καλύτερες σε πολλές των περιπτώσεων και από αυτές της πόλης μας) και «τα μπάνια του λαού» κάναμε. Για να αποδειχθεί για μία ακόμη φορά πως ο καλύτερος τρόπος για να επιβιώσεις σ' αυτόν τον τόπο «που έχουν επιλέξει οι Θεοί» είναι να «κλείνεις» τα μάτια και τα αυτιά σου σε αυτά που σε πληγώνουν.